

בס"ד

סיפור בהמשכים 8

מרוץ אטומי 8

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך: ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי
שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com, ל

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג עלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד.

החיבור הראשון הופיע במסגרת

'מפעל ליקוטי שמואל'

"זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו"

בשעה טובה ומוצלחת, בסייעתא דשמיא, רואה אור ספר חדש ומפעים:

ליקוטי שמואל – חומש בראשית

לאחר שנים של עיון, איסוף, ליקוט ועריכה, יוצא לאור ספר – סוף מעשה במחשבה תחילה ייחודי המאגד את מייטב הקטעים, המאמרים, הסיפורים והמשלים שהופיעו בעלוני פרשת השבוע בשנים האחרונות. דברי חן ושכל טוב, שנבחרו בקפידה וערוכים בטוב טעם, כדי להחיות את הלב ולהאיר את השולחן.

מתוכן הפרקים: רעיונות מאירי עיניים לפרשיות השבוע • משלים מעוררי מחשבה • סיפורים נוגעים ללב • פנינים להעשרה ולהעברה בשולחן שבת

מתאים ללימוד אישי, למסירת דבר תורה ולשיחה משפחתית

ערוך ומוגש בעמל רב על ידי הרה"ג שמואל אייזיקוביץ שליט"א

כעת למכירה במחיר שווה לכל נפש – כרך ראשון על חומש בראשית

להזמנה:

<https://dash.bookpod.co.il/product/2231>

אטום 8

הרב אליעזר אייזיקוביץ

התעטפו במעיל והכינו צעיף.

הולך להיות קר.

1.

סערה מתקרבת

י"ט שבט תש"ג, הרדנגר

הרוח השורקת יללה באוזניהם של חברי החולייה. זה היה החורף הקר ביותר של המאה במקום הקר ביותר ביבשת.

רמת הרדנגר, המרחב העצום והאכזרי בנורווגיה, הייתה נתונה

תחת שליטתו המוחלטת של החורף. שכבות אינסופיות של שלג כיסו את האדמה, נוצצות באור קלוש כמו שמיכה לבנה אינסופית. האוויר היה דומם, פרט לצווחות הרוח שחדרו דרך כל שכבת בגד ונקבובית בעור.

השטח היה מישור גבהים עצום, מנוקד ברכסים סלעיים שנראו כמו שיניים של ענק שנעקרו ממקומן ונתקעו בנוף. פה ושם, פסגות קרחוניות נישאות השתקפו באור הירח, צופות מעל המישור, אדישות למאבקם של בני האדם. ערוצים קטנים אך עמוקים, שחלקם נסתרים תחת שכבות שלג מסוכנות, חתכו את האזור כמו ורידים קפואים, מסכנים כל צעד לא נכון.

העצים נעלמו מזמן. בגובה הזה, הטבע ויתר על הניסיון לצמות. במקומם נפרשו סלעים מחוספסים ושברי קרח. אגמים קפואים היו פזורים ברחבי הרמה, משטחי קרח שעמקו לאין שיעור. כשהרוח נשבה, נשמעו אנקות עמוקות, כאילו האדמה עצמה מתלוננת על הנטל הכבד של השלג והקרח המעיקים עליה. בימים נדירים בהם האוויר היה צלול

במיוחד, ניתן היה לראות מרחוק את פסגות הקרח העצומות של רכס יוטנהיימן, הניצבות כמו חומות אפלות של עולם שכולו קיפאון.

החיים ברמה היו כמעט בלתי נראים. מדי פעם הופיעה באופק צללית של אייל, צעדיו נזהרים ושלוותו כוזבת. תחת מעטה הקור תנועתו הייתה איטית אך עיניו נותרו ערניות, מודעות לסכנות הנסתרונות בנוף חסר הרחמים.

"וואו!" התנשף קיילסטרופ.

למרות הכושר הגופני המעולה והאימונים הממושכים, הטיפוס אל מעלה הפסגה התיש אותו.

הלברג הניח את כף ידו על מצחו כדי שפתיית השלג לא יצרבו את עיניו. "היה שווה להגיע לכאן רק בשביל הנוף," התבדח.

התחושה הייתה של בידוד מוחלט. הדממה הייתה כל כך כבדה עד כי נדמה שהזמן עצמו עצר מלכת. כל צעד היה מבחן של סיבולת וכל נשימה – מאבק באוויר הקפוא שצרב את הריאות.

רמת הרדנגר הייתה יפיפייה ואכזרית באותה מידה. יופיה היה פראי, לא מרוסן – סוג של יופי שמותיר את האדם בתחושת ענווה מול טבע אינסופי שאינו ניתן לשליטה. עבור חברי החולייה הקדמיית, הנוף הזה היה אויב, מבחן, אך לעיתים גם מקור השראה לכוחם הפנימי.

**

הלברג וקיילסטרופ היו חלק מצוות קטן של ארבעה לוחמי קומנדו בריטים שנתקעו בנורבגיה מאז כשלוך "מבצע גראוס" ("שכוי"), הפשיטה על מפעל המים הכבדים ומורק. הארבעה הצטוו לשרוד בשטח ולשמש כחוליה קדמית עבור יחידת קומנדו שתצטרף אליהם מתי שהוא כדי לנסות להסתער שוב על המפעל שסיפק חומר גלם קריטי עבור פרויקט הגרעין הנאצי.

הם קיבלו הוראה לשרוד כמיטב יכולתם ולהמתין להגעת הקבוצה הבאה שכונו "צוות גונרסייד". אולם איש לא הכין אותם לשהייה ממושכת באחד האזורים הקרים באירופה, וזאת באחת מעונות החורף הקשוחות ביותר שהיבשת ידעה עם טמפרטורות שצנחו עד 30 מעלות מתחת לאפס.

השלג כיסה את רמת הרדנגר כמו שמיכה עבה אך לא היה בו דבר מנחם. כל גרגר קרח הפך ללהב חותך שפילח את פניהם של הלברג וקיילסטרופ שנאבקו לשרוד בנוף העוין. הארוחות היו מועטות ומדי יום הצטמצמו עוד יותר. איילים נראו כמו הצלה משמיים אך גם הציד הפך למשימה מסוכנת, דורש אנרגיה שלא הייתה ברשותם.

"איך עוד לא הפכנו בעצמינו למזון לזאבים?" שאל קיילסטרופ בלגלוג חלש, ידו רועדת כשהחזיק ברובה הציד.

"מי אמר שאנחנו לא ברשימה הבאה שלהם?" ענה הלברג, כורך את עצמו בשמיכת צמר שהייתה פעם חומה ונעימה וכעת הייתה מרוטה ומכוסה דם איילים.

הם באו להילחם בנאצים אבל לעת עתה האויב העיקרי שלהם היה גנרל חורף.

**

יום אחד, כששכבו בחורבת אבן ששימשה להם מקלט חלקי מהרוחות, הרדיו פלט פתאום אות חיים. הצופן המוסכם של צוות "גונרסייד" התפרץ מהמקלט, כמו רוח חמה בלתי צפויה.

"נחתנו!" הכריז הקול.

לרגע קצר אפילו השמיים הקפואים נדמו פתאום פחות עוינים.

ההקלה לא ארכה זמן רב. סערה עזה השתוללה והרוח קברה את קולות הרדיו כמו שהיא קברה את עקבותיהם בשלג. "שוב הם נעלמים", מלמל קיילסטרופ.

ידיו החלו לרעוד, לא מהקור הפעם אלא מהייאוש.

"לא!" הלברג דפק באגרוף קפוא על הקיר. "הם חיים. הם חייבים להיות".

הימים עברו באיטיות צורמת. בדידותם הייתה מוחלטת, ושלג כבד חנק כל סיכוי ליצירת קשר. אבל כעבור שבוע, כשטפיחות רגליים עמומות נשמעו מרחוק, משהו בליבם התעורר.

קיילסטרופ היה הראשון שראה אותם. שש דמויות גולשות על פני השלג עטופות במעילים עבים בצבע לבן שהסווה אותם כמעט לחלוטין. צוות גונרסייד הגיע סוף סוף. כאשר לוחמי הקומנדו שהוצנחו זה עתה מבריטניה פגשו את עמיתיהם שהסתתרו כל הזמן במרחבי הקרח הנורבגים, הלברג וקיילסטרופ נראו כאילו יצאו מתוך סיוט. בגדיהם היו מטונפים, קרועים, מכוסים בדם שהתייבש, גופם רזה עד העצמות, ופניהם עטו גוון צהוב חולני, כאילו החיים עצמם נלחמים להיאחז בהם.

"אתם עדיין חיים," אמר יואכים רונברג בקול עליז וטפח על כתפו של הלברג. זיק של הקלה נצץ בעיניו.

"נראה שאתה לא היחיד שמופתע מכך," השיב הלברג בחיוך קטן.

הפגישה הפכה במהירות לסעודה מאולתרת. מנות טריות שהביא צוות גונרסייד, יחד עם בשר איילים שעדיין היה ברשות הצוות הקדמי, הפכו לחגיגה אמיתית. המילים זרמו כמו יין. "חשבנו שכבר איבדנו אתכם," אמר קספר אידלנד, הפסימיסט הניצחי.

"גם אנחנו חשבנו כך," ענה קיילסטרופ. "אבל כשאתה חושב שאין מה להפסיד, אתה פשוט ממשיך".

ההוראות שקיבלו היו לתקוף את היעד בהקדם האפשרי. אולם סופת שלגים עזה אילצה אותם לתפוס מחסה בבקתה הררית נטושה למשך חמשה ימים. יואכים רונברג, המפקד בן ה-22 של צוות גונרסייד, בחן את לוחמיו. הם נראו מוכנים. אפילו הארבעה שהעבירו את חודשי החורף כאן בישימון.

"לא נוכל להישאר כאן יותר מדי זמן," אמר האוקליד, מביט אל האופק המושלג.

"אנחנו נמשיך לפי התוכנית," אמר רונברג בקול נמוך אך יציב. "יש לנו את היתרון: הגרמנים לא מצפים לזה."

סביב המדורה הקטנה ניסו החיילים להתחמם מעט. הם לא העזו להגביר את הלהבות מחשש שיחשפו בידי מטוס סיור המשוטט אי שם. קשה היה להאמין שהגרמנים יעלו מטוס סיור במזג אוויר מזופת כזה אבל המשימה הייתה חשובה מכדי לקחת סיכון מיותר.

למרות המפגש המשמח עם חברי הצוות הקדמי קספר אידלנד עדיין היה שרוי בפסימיות עמוקה בנוגע לסיכויי הצלחתם.

"יואכים, אם אנחנו ניתפס..." הוא עצר באמצע המשפט, כאילו המילים עצמן עלולות לזמן את הרוע.

"אנחנו לא ניתפס," קטע אותו רונברג. "ואם כן, אתם יודעים מה לעשות."

הוא הרים קלות את גלולת הציאניד בכיסו, שקטנה כל כך אבל נשאה בתוכה סוף מוחלט.

"אני חושב על הקור הזה," הוסיף בירגר סטרומסהיים, מנסה לשבור את המתח. "תזכירו לי למה לא בחרתי חופשה בטרופיים?"

הצחוק הקל שבקע מהאחרים היה קצר.

"הגיע הזמן," אמר רונברג, פניו נחושות.

לא היה צורך בעוד מילים. התשעה ידעו מה עליהם לעשות.

ברגע ההוא, בנוף הקפוא של רמת הרדנגר, הם היו מוכנים למתקפה.

2.

פקודת קומנדו

ששה חודשים קודם לכן, הרטפורדשייר, אנגליה

"ארבעים ואחד ממיטב לוחמינו קיפחו את חייהם בשביל המקום הארור הזה!" אמר לייף טרונסטד, מפקד כוח המשימה להשמדת מפעל המים הכבדים בוומורק. "והם אפילו לא הצליחו להתקרב אליו!"

הוא הביט בפניהם של ששת הגברים שישבו מולו באחד מחדרי הסלון בבית הספר לאימונים מיוחדים בהרטפורדשייר. המקום שימש לפני המלחמה כאחוזתו של אציל בריטי כלשהו והדבר ניכר בשטיחים היוקרתיים שכיסו את רצפת העץ ובציורי הקיר המוקפים מסגרות מוזהבות מתוכם נשקפו פרצופיהם העגומים של אבות המשפחה מדורות קדומים.

אש עליזה התפצחה באח, מפיצה חום נעים בחדר. אבל הנושא בו עסקו בהחלט לא היה נעים.

מבצע 'גראוס' נחל כשלון חרוץ, כך סיפר להם טרונסטד. לא רק שכל חוליות הקומנדו שנטלו בו חלק חוסלו אלא שהגרמנים הצליחו לתפוס מסמכים מסווגים שלימדו אותם על מטרת המבצע. בעקבות כך השמירה על מפעל 'נורס הידרו' בוומורק הוכפלה ושולשה.

הגרמנים לא חסכו במאמצים כדי לסכל תקיפה בריטית נוספת במקום. הם מתחו כבלי פלדה לרוחב הגיא שלמרגלות המפעל כדי למנוע חדירת מפציצי צלילה. הם מילאו את המדרונות התלולים המקיפים את האזור במוקשים ומלכודות, גדרות תיל, כלבי שמירה וחיילים. זקיפים הוצבו דרך קבע על הגשר הצר העובר על פני העמק, נתיב הגישה היחיד למפעל.

ששת הלוחמים שישבו בחדר נבחרו בקפידה. הם כולם היו דוברי נורבגית רהוטה, ילידי נורבגיה שהיו מסוכלים להתערות בקלות באוכלוסיה המקומית.

"הפעם לא תישלחו בדאונים", אמר טרונסטד. "השיטה הזאת לא הוכיחה את עצמה. במקום זאת תוצנחו ברמת הרדנגר. אתם תחברו שם לחוליה קדמית של שלושה לוחמי קומנדו נורבגים השוהים בשטח מאז כשלון הפשיטה הקודמת. לאחר מכן תנועו לכיוון וומורק על מגלשי סקי".

"מה תהיה תוכנית הפריצה, אדוני?" שאל רונברג, מפקד החוליה.

"תאלתרו לפי תנאי השטח", באה התשובה. "סידורי השמירה במקום משתנים מפעם לפעם, ולכן תוכלו לגבש תוכנית רק כאשר תהיו בשטח".

"אה, ועוד משהו..." הוסיף בהיסוס קל. הוא התלבט אם לומר להם את הדבר אך לבסוף החליט כי אם מצפים מהם לחרף את נפשם עבור המשימה מן הראוי שידעו את הסיכון הנשקף להם. "החיילים שנהרגו במשימות הקודמות... הם לא כולם מתו בלחימה. אנחנו יודעים שלפחות חלקם נתפסו חיים והוצאו להורג בידי הגרמנים".

גבותיהם של הנוכחים התרוממו בפתיעה.

עד כה סברו כי מי מהם שייתפס בידי הגרמנים יאלץ להשלים עם שהיה כפויה במחנה שבועים עד תום המלחמה. כעת התברר להם כי הסכנה חמורה הרבה יותר. טרונסטד סיפר להם בקצרה אודות "פקודת הקומנדו" הידועה לשמצה של היטלר ולפיה כל לוחם זר שייתפס על אדמת אירופה, גם אם הוא נושא דסקית המזהה אותו כלוחם חוקי, ייחשב לחבלן שעונשו מוות ללא משפט.

"משתתפי המבצע יצוידו בגלולות ציאניד כדי שהגרמנים לא יוכלו להוציא מהם סודות," אמר טרונסטד. מבטו נדד בין עיני הנוכחים. "אם מישהו מכם יבקש לפרוש – אנחנו נקבל זאת בהבנה מלאה".

איש מהנוכחים לא הרים את ידו.

**

עמק ירוק ושקט בהרטפורדשייר, אנגליה, הפך למעבדה שבה יצרו גברים שנועדו לעמוד מול הבלתי אפשרי.

תחת הדרכתם של מומחי SOE (שירות הביון הבריטי שכונה גם "היחידה ללוחמה לא-ג'נטלמנית") הם הפכו לכוח חבלה מיומן. מודל מדויק של מפעל המים הכבדים, כמו זה שראו רק בתרשימים ובצילומים, עמד במרכז שטח האימונים.

"תזכרו," אמר להם טרונסטד בקולו הרך אך התקיף, "הדיוק שלכם הוא ההבדל בין הצלחה לכישלון – ובין חיים למוות".

שעות אינסופיות הוקדשו ללמידת מבנה המפעל. כל צעד שתוכנן, כל תנועה שנבנתה – נבדקו ושופרו עד לשלמות. התרגול היה חסר פשרות. הצוות למד להטמין מטענים בדיוק מושלם ולהתנהל בדממה מוחלטת גם כשדופק הלב מאיים לחשוף אותם.

הלילות בהאטפילד היו קשים לא פחות מהימים. האימונים הפיזיים היו אינטנסיביים – ריצה למרחקים, טיפוס עם ציוד כבד, והישרדות בשטח תחת תנאים מחמירים. "אם לא תדעו לחיות בלי אוכל, בלי שינה, ובלי שמץ של חום אנושי – לא תשרדו שם," נהגו המדריכים לומר. המילים נחרתו בליבם.

אך האתגר הפיזי היה רק ההתחלה.

"תישברו עכשיו או שתישברו שם," אמר אחד המדריכים ערב אחד, כשהצוות כשל במשימת טיפוס מסובכת. "אין מקום לטעויות במלחמה הזו."

והם נשברו – יותר מפעם אחת.

קספר אידלנד הושלך לקרקע במהלך קרב אימון, והאוקליד כמעט נשבר נפשית כשהמדריך הכריח אותו להישאר ער במשך שלושה לילות רצופים. אך מהשברים הללו הם קמו חזקים יותר.

בשלב הבא הצוות הועבר לצפון סקוטלנד, למתקן אימונים מבודד בלב הרי קיירנגורם. אם הרטפורדשייר הכינה אותם לאתגרים טכניים, סקוטלנד נועדה להפוך אותם לבלתי ניתנים לעצירה, גם בתנאים הקשים ביותר.

"הרמה הזו תגרום לכם לשנוא אותי," אמר המדריך הראשי כשהם ירדו מהמשאית. "אבל תזכרו: אם תשרדו כאן, תשרדו בכל מקום."

הימים נפתחו עם ריצות מפרכות דרך שלג עמוק, כשחברי הצוות נושאים תרמילים כבדים שהיו עמוסים בצידוד חבלה. כל טיפת זיעה קפאה מיד, כל צעד דרש כוחות שהיו נדמה שכבר אזלו. הרוח הייתה אויב בלתי נראה, צולפת בפניהם, מצלקת את עורם, ומערערת כל תחושת כיוון.

בערבים, לאחר יום של משימות מורכבות שדרשו מהם לתרגל חבלה, ניווט בלילה, והישרדות ללא מזון, הם נאספו סביב מדורות קטנות, בקושי מצליחים להפשיר את אצבעותיהם הקפואות. קספר אידלנד, שתמיד מצא דרך לומר משהו פסימי, אמר: "ככה זה נראה להיות החיילים הטובים בעולם? הלוואי עלי חפיסת שוקולד בריטי."

"תנוח דעתך," השיב האנס סטורהאוג, "כשנסיים עם זה עוד יכתבו עלינו כתבות."

"לך תדע מי יכתוב את הכתבות האלה," רטן אידלנד.

לו רק ידע.

בין האימונים הפיזיים למטלות החבלה הגיע שלב הניווט ברמת הרדנגר המדומה – שטח אימונים שנבנה במיוחד כדי לדמות את הקור, השלג והסכנות שבנורבגיה הכבושה. המשימות הפכו לקשות יותר: צניחות לילה מגבהים נמוכים במיוחד, תמרון דרך שטח זר, וחבלה תחת השעון.

לא הכל היה פיזי. חלק מהאימונים התמקדו במבחנים פסיכולוגיים שנועדו לדמות את ההחלטות הקשות שעלולות להמתין להם. הם הוכנסו לחדרים חשוכים עם רעשי פיצוצים, צווחות ונביחות כלבים, ונדרשו לשמור על קור רוח מוחלט.

לילה אחד, במהלך אימון חבלה, פנה רונברג אל חבריו כשכולם היו מכונסים סביב המפה.

"יש סיכוי שכל זה ייכשל," אמר בקול שקט. "לא כולם יחזרו."

שתיקה נפלה על החדר. האוקליד, שתמיד ידע להרים את הרוח, השיב בחיוך עייף: "אז לפחות נוודא שהפיצוץ ישאיר חותם."

כולם צחקו, אך מתחת לצחוק הסתתרה הידיעה שקספר צדק.

כשהאימונים בסקוטלנד הסתיימו, הצוות הועבר ל"בית החווה", אחוזה כפרית בקמברידג'שייר ששימשה כתחנת מעבר. הבית הגדול, מוקף גנים מוריקים וצללים

כהים, היה מנוגד בחדות לנופים הקשים של סקוטלנד. המקום שימש גם לקליטת סוכנים ששבו ממשימות מעבר לקווי האויב או לאחסון שבויים גרמניים רמי-דרג, ועל בקירות כל חדר הוטמנו מכשירי האזנה סמויים.

"זה כמו להיות בתוך כלוב מוזהב," ציין סטורהאוג.

"אבל לפחות אנחנו מקבלים כאן אוכל אמיתי," ענה האוקליד.

ביום האחרון שלהם ב"בית החווה" התכנסו הגברים סביב שולחן ארוך. טרונסטד עמד מולם, דמותו מוארת קלות על ידי אור המנורה.

"מה שתעשו עכשיו, יזכרו בעוד מאה שנה," אמר, קולו רווי כובד ראש. "אחרי שתשלימו את המשימה בהצלחה אנחנו עוד נתכנס כאן אחרי שהכל יגמר בשביל לשנות ספל תה..."

הנוכחים החליפו מבטים. הם לא היו בטוחים בכך.

כשקמו ממקומם, רונברג הביט בעיניהם של חבריו. כולם היו עייפים, מצולקים מהאימונים, אך נחושים. "זה הזמן שלנו," אמר. "עבדנו קשה מדי כדי להיכשל."

השקט ששרר אחר כך היה יותר משמעותי מכל מילה נוספת. כשהם יצאו אל המטוס שלקח אותם ליעדם, הם ידעו – אין דרך חזרה.

3.

לילה גורלי

א' אדר תש"ג, וומורק (נורבגיה)

הרוח נשבה בעוצמה, מציפה את רמת הירדנגר בקולות שנשמעו כיללות עמומות של חיות פרא. הצוות הנורווגי שכב מכורבל מאחורי סלעים גדולים, עיניהם נעוצות במפעל המים הכבדים שעמד מרוחק, על צוק תלול, כמו מבצר בלתי חדיר. תאורה עמומה הבליחה מדי פעם מתוך חלונות המבנה, והצללים של השומרים הגרמנים נעו על הגשר התלוי שנמתח מעל הערוץ העמוק.

המבנה היה עצום: סדרת בניינים אפורים ומכוסים בשלג, מוקפים בגדרות ברזל. הערוץ שחתך את ההר היה כמו חומת מגן טבעית, והתנועה לאורך הגשר התלוי נראתה מזערית אך יעילה.

רונברג צפה במשקפת וסקר כל פרט: תנועת השומרים, הפתחים, והדרך שבה קרני האור התפשטו בחלונות. "יש להם סיורים בשעות קבועות," אמר בשקט, מפרק את המידע לגורמים. "שניים על הגשר, שניים נוספים ליד הכניסה הראשית. בפנים – קשה לומר, אבל המספרים לא גבוהים."

האוקליד, ששכב לצידו, סימן לעבר מסילת הרכבת. "המסילה הזאת... היא חצובה בהר. אם נצליח להגיע לשם, נוכל לעקוף את כל הקו הקדמי שלהם."

"המסילה לא מוגנת?" שאל קספר אידלנד, מנגב את משקפתו משלג.

"רק לעיתים נדירות משתמשים בה," השיב האוקליד. "היא תלולה מאוד. גרמנים לא צופים שמישהו ייכנס מהמקום הזה."

**

במסתורם בין העצים, הם התכנסו לדון באסטרטגיה. רונברג הצביע על המפעל במרכז. "יש כאן שלוש גישות עיקריות: דרך הגשר, דרך המסילה, או טיפוס מסוכן מצדי הערוץ."

"דרך הגשר היא התאבדות," אמר סטרומסהיים בנחרצות. "ברגע שהשומרים ישמעו פיצוץ, הם ירוצו ישר לחסום את הגשר. אנחנו נילכד בין שני צדי האש."

"ומה עם טיפוס?" שאל קיילסטרופ, בוחן את הערוץ.

"הערוץ מסוכן," השיב הלברג. "הקרח מתחיל להפשיר, ואנחנו לא יודעים כמה זמן ייקח לנו לעלות בצד השני."

"נכון, אבל זה גם הסיכוי הכי טוב שלנו להיכנס ולהימלט בלי שהם יידעו שאנחנו כאן," אמר האוקליד.

השיחה נמשכה שעות. כל אפשרות נבחנה מכל זווית: איך להימנע מחשיפה מוקדמת, איך למנוע עימות חזיתי, ואיך להבטיח שיגיעו למבנה וייצאו ממנו בחיים.

"צריך לזכור," אמר רונברג, קולו חד אך שקט, "ברגע שהפיצוץ יתחיל, לא יהיו לנו דקות לחשוב. הכל חייב להיות מדויק."

לבסוף התקבלה החלטה: הם ירדו לערוץ, יחצו את הנהר הקפוא בתחתיתו, יטפסו בצדו השני במתלול חד המתרומם כמעט 200 מטרים עד שיגיעו למסילת הרכבת המובילה לשער כניסה אחורי של המפעל. הנסיגה תיעשה באותו המסלול.

**

הרוח הכתה בפניהם כמו להבים חדים. השמיים היו שחורים, מנוקדים בנקודות קלושות של אור כוכבים. הקור חדר לעצמות אבל הרוח הייתה מתנה: היא טשטשה כל רעש אפשרי.

המבנה העצום התנשא מעליהם כמו מבצר קפוא על צלע ההר, מוקף ערוץ עמוק וגשר תלוי שהפך אותו לבלתי נגיש כמעט. הגרמנים לא חסכו מאמצים להגן על רכיב מרכזי במאמצייהם לייצור נשק גרעיני.

"זה כמו להסתכל על ביצורים של ענקים," מלמל אידלנד.

"ואנחנו רק יתושים שמנסים לנשוך," ענה רונברג בשקט. "בואו נראה להם כמה עקיצות יכולות להיות קטלניות."

הם התקרבו לערוץ, מביטים למטה לעבר הנהר הקפוא שמתפתל כמו נחש מתחת. זה היה מסלול מסוכן, תלול ומכוסה קרח. כל צעד נבדק בזהירות, כל רחש נשמע כאילו הדהד באוזני החיילים הגרמנים שמעליהם.

"אם אנחנו מחליקים כאן," אמר קיילסטרופ בשקט, "נוכל לוותר על הדאגה לגרמנים. הקור יהרוג אותנו קודם."

"פחות דיבורים, יותר תנועות," סינן הלברג, פניו נוקשות.

השיפוע היה תלול ומסוכן. רק קרקוש הקרח שמתחת למגפיהם נשמע באוויר הכבד.

"תשמרו על שיווי משקל," לחש רונברג, מקדים את כולם.

כשהגיעו למסילת הרכבת בצדו השני של הערוץ, הם עצרו לרגע לנשום. רוח דרום-מערבית חזקה נשבה על פניהם, מסתירה את רעשי תנועתם. הם הלכו בזהירות לאורך הפסים, מגפיהם מחליקים קלות על המתכת הקרה. כל פסיעה הביאה קירבה אותם למטרה, אך גם קרוב יותר לחשיפה. הם נעו בשורה, צמודים לקירות האבן של צלע ההר.

"נראה שהכל שקט," אמר סטרומסהיים כשהגיעו למבנה קטן בסמוך למפעל, שם תכננו לחכות להחלפת השומרים בחצות.

רונברג בדק שוב את השעון. "יש לנו חלון קצר," אמר. "ברגע שהשומרים מתחלפים, אנחנו זזים."

האוויר היה מתוח כשהשעון הראה 11:30 בלילה. כל שנייה עברה כאילו היא נמשכת שעה. הם צפו מרחוק כיצד השומרים מתחלפים, ונעו בשקט מוחלט לעבר גדר המפעל.

הם השאירו חוליית חיפוי שכלי נשקה היו מכוונים לעבור ביתני המגורים של השומרים. חוליית התקיפה נעה פנימה. כשחתכו את שרשרת הברזל, לבם הלם בקצב אחיד ומהיר. רונברג וקייסר מצאו פיר כבלים צר שדרכו הצליחו להיכנס למפעל. האוויר הפנימי היה כבד ושקט, רק קול מרוחק של מכוונות נשמע. הם נתקלו בשומר נורווגי מופתע – מבטו נפגש עם האקדח של קייסר.

"תשכב," לחש קייסר.

האיש ציית ללא עוררין.

בזמן שקייסר כיסה את השומר רונברג החל להניח את המטענים. תנועותיהם היו מדויקות ומהירות. סטרומסהיים פרץ פנימה דרך חלון, הרעש שהשמיע כמעט חשף אותם.

"היית חייב לעשות כניסה דרמטית?" לחש רונברג, לא מסיט מבטו מהפתילים.
 "חשבתי שתודה לי על זה," ענה סטרומסיהיים, מתייצב לצדו ועוזר לו להשלים את המשימה.

לאחר חצי שעה הושלמו ההכנות. מטעני הנפץ היו במקומם ועתה לא נותר אלא להצית את הפתיל. כשסיימו, היססו לרגע: מה צריך להיות אורך הפתיל שיוביל לפיצוץ? שתי דקות יאפשרו להם להגיע למרחק בטוח, אך בזמן הזה עלול חייל גרמני להיכנס ולנטרל את הפצצה.

רונברג הכריע: פתיל של שלושים שניות.

כשהכול היה מוכן וכולם יצאו הוא דחף את השומר הנורווגי אל מחוץ לדלת, הדליק גפרור וקירב אותו אל הפתיל.

"עצור!" קרא השומר בתחנונים. "אכפת לכם לעשות לי טובה ולחפש עבורי את המשקפיים?"

התברר שבסערת ההתרגשות שכח השומר את משקפיו באחת מהמגרות במפעל. בנורבגיה של תקופת המלחמה, השגת משקפיים חדשות הייתה משימה קשה כמעט כמו יצור מים כבדים. וכך, בעוד העולם כולו ממתין בנשימה עצורה לראות אם ישיג היטלר את הנשק הגרעיני שלו, התרוצצו 9 אנשי קומנדו בריטים בתוך אחד המתקנים הרגישים ביותר בעולם וחיפשו אחר... זוג משקפיים.

המשקפיים, למרבה המזל, נמצאו כשהם שלמים ובריאם.

הפתילים הוצתו והחוליה החלה בנסיגה לא לפני שהיא השאירה מאחור תת-מקלע בריטי כדי לאותת לגרמנים שידה של המחתרת הנורבגית המקומית לא הייתה מעורבת במעשה.

ברגע האחרון הופיע במקום אחד המפקחים הנורווגים של המפעל.

האיש נראה מופתע ומבולבל.

"מה אתם עושים?!" שאל בלחישה חדה.

"מצילים את העולם," ענה סטרומסיהיים, מושך אותו במהירות למעלה לקומה השנייה כדי להבטיח שלא יפגע.

הם נמלטו במהירות, מתחברים עם צוות החיפוי.

"רוץ מהר יותר," לחש האוקליד לאידלנד, שנעצר לרגע להיאחז בסלע רטוב. "אם ניתקע פה, זה הסוף שלנו."

סירנות נשמעו מרחוק, חותכות את הדממה. רונברג הביט מעבר לערוץ וראה פנסים נעים באפלה.

"יש לנו דקה, אולי שתיים, לפני שהם כאן," לחש, כורע בין הסלעים.

למרות החשש, הגרמנים, משוכנעים שהמחבלים עדיין בתוך המפעל, החלו לסרוק את המקום – משאירים את הערוץ ללא שמירה.

סוללה של זרקורים אמורה הייתה להאיר את המדרון עליו טיפסו. לו היה הדבר קורה הם היו נתפסים. לימים התברר כי החייל הגרמני שהיה אחראי על הזרקורים פשוט לא מצא את מתג ההפעלה...

בעוד הלוחמים מתנשפים במעלה הצד השני של הערוץ, הם החזירו את מבטם אל המפעל, שעדיין עמד, אך נזק עצום נגרם לתשתיות הפנימיות שלו.

"הם ידעו שהיינו כאן," אמר אידלנד, מתנשף.

"והם לעולם לא ישכחו את זה," ענה רונברג, עיניו נוצצות בגאווה ובעייפות כאחת.

"אנחנו בחיים," השתומם אידלנד. בתור פסימי חסר תקנה הוא לא האמין שזה יקרה.

"זה רק הצעד הראשון," הזכיר לו רונברג. "עכשיו צריך לדאוג שגם #נשאר בחיים".

4.

הביתה

הפיצוץ האדיר לא סימן את סיומו של מבצע גונרסייד, אלא את תחילתו של מרדף מפרך ורב תהפוכות שהוסיף פרקים נוספים לעלילה.

הפושטים הנורווגיים, שחיבלו במפעל המים הכבדים מבלי להיתפס או לעורר חילופי אש, ידעו שהם הצליחו במשימתם. ארבעה עד חמישה חודשים של ייצור מים כבדים נשטפו על רצפת המרתף, מכים קשות בגרמניה הנאצית.

ג'וזף טרבובן, המושל הנאצי של נורבגיה, השתולל מזעם. הוא תבע לבצע פעולת תגמול מיידית ולהוציא להורג עשרה מאזרחי הכפר ריוקן. אולם עד מהרה הגיע לזירת האירוע גנרל-אוברסט ניקולאוס פון פאלקנהורסט, מפקד הכוחות המזוינים הגרמנים בנורבגיה. הלה הביט בהריסות, שמע את עדויות המפקדים המקומיים והבין: זו לא הייתה פעולה של חובבנים.

"זאת הייתה פעולה צבאית לכל דבר," פסק. "למעשה, זה היה המהלך המרשים ביותר שראיתי במלחמה הזו," הודה.

בפקודתו שוחררו ללא פגע האזרחים המקומיים.

הפושטים התפצלו. רונברג הוביל את אידלנד, קייסר, סטרומסהיים וסטורהאוג צפונה, לעבר הגבול השוודי. המסע ארך חמישה עשר ימים, בהם צעדו בלילות, מנווטים לפי כוכבי השמיים. בדרך הם חצו 400 ק"מ של מישורי קרח מהקשוחים בעולם. לילה אחד, כשעברו ליד מחנה גרמני קטן, נבח כלב פתאומי. הלבבות שלהם קפאו לרגע, אבל קולו של החייל הגרמני שקרא "שטיל!" (שקט!) סימן להם שהסכנה חלפה.

כשהגיעו לגבול השוודי, גופם היה תשוש, בגדים קרועים ומצומקים על עורם הכחוש. אך באותו רגע, כשדרכו על אדמת שוודיה, הם ידעו שהמסע שלהם הוכתר בהצלחה. פולסון והלברג בחרו נתיב מסוכן יותר, לכיוון אוסלו, שם הסתתרו זמן מה לפני שיצרו קשר עם המחתרת הנורווגית.

מסלול בריחתו של הלברג הפך לסיפור הרפתקאות בפני עצמו.

הלברג בחר לשוב לרמת הרדנגר במחשבה ששם יהיה בטוח, אך גילה להוותו כי האזור שורץ חיילים גרמנים. כשהתגלה על ידי שלושה חיילים, החל ביניהם מרדף על מגלשי סקי. הלברג היה גלשן מעולה ולאחר מרדף שנמשך שעה הצליח לנער נעצמו שניים מהרודפים. אך השלישי התגלה כעקשן גדול. "אני זוכר את עיניו," סיפר הלברג מאוחר יותר. "הוא היה נחוש לתפוס אותי, כמו זאב שמביט בטרפו".

כעבור שעה הלברג החליט שהגיע הזמן לסיים את הסיפור. הוא עצר על עומדו ופנה לעבר רודפו. הגרמני שלף את אקדח הלוגר שלו ורוקן לעברו את כל התחמושת השלו, אך פספס. הלברג, ביד יציבה ובקור רוח, הרים את אקדחו וקלע ירייה אחת מדויקת שהפילה את רודפו.

בכך לא תמו הרפתקאותיו.

באחד מהלילות סמוך לכפר ראולנד נפל הלברג מצוק ושביר את כתפו. הוא הגיע פצוע לכפר רק כדי לגלות שהמקום מלא בחיילים גרמנים שהגיעו בשביל לחפש אחריו. הלברג נכנס לבית מקומי ושיחק קלפים עם הגרמנים, פיטפט איתם בנעימים, ואפילו קיבל טיפול רפואי לכתפו הפגועה. "הם לא חשדו בי," אמר, "אבל הרגשתי שכל רגע משהו עלול להשתבש".

הלברג התמקם במלון בעיירה סמוכה בשם דאלן. למרבה התדהמה גילה כי שכנו בחדר הסמוך היה לא אחר מאשר ה"גאולייטר" הידוע לשמצה של נורבגיה, ג'וזף טרבובן. באמצע הלילה התעורר לשמע צעקות. התברר כי טרבובן, שנודע כבריון גס רוח, הצליח לעורר מריבה עם כמה נורבגים שנתקל בהם בכניסה למלון. המושל הנאצי ציווה לעצור את כל שוכני המלון ולשלוח אותם למחנה הריכוז גריני.

הלברג ידע שעליו לפעול במהירות. אם יגיע לגריני, במוקדם או במאוחר עלולים הנאצים לגלות כי מסמכי הזיהוי שנשא על עצמו מזויפים. חוץ מזה, לא הייתה לו כל

כוונה לבלות את השנים הקרובות במחנה ריכוז נאצי. בדרך לאוסלו, הוא קפץ מהאוטובוס תוך כדי נסיעה, נמלט תחת מטר יריות ורימוני יד, ומצא את דרכו לשוודיה, פצוע אך חי. משם הוא תפס טיסה בחזרה לבריטניה.

לייף טרונסטד המתין לו ב"בית החווה". רק שמונה חודשים חלפו מאז ישב בין החדרים המרוהטים בטעם עתיק, עם הדיוקנאות התימהוניות התלויות על הקירות, אבל הלברג הרגיש שחלף מאז נצח. "אני חייב לך משהו", אמר לו טרונסטד.

לוחם הקומנדו הרים גבה.

טרונסטד נכנס למטבח הסמוך וחזר משם עם צלוחית ועליה כוס של תה 'ארל גריי' מהביל. "הבטחות צריך לקיים", חייך.

הלברג רחרח את הספל בחשדנות. "אני רק מקווה שלא הכנת אותו עם מים כבדים", אמר.

טרונסטד צחק. "הנה מילה אחת שאני מקווה לא לשמוע עוד עד סוף המלחמה".